

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m. ix tracta[n]s calu[m]nia[m] Theologis Colonien[sis].
falsissime illatam

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

SECVNDVS

S. III. Verūtū, vt he facessant p̄stigie clariora suppetū telli monia q̄ euassōib⁹ hisce sepiat viā In folio etēm. xxxvij Testimōia cō facie sc̄da. in ppria ait p̄sona. Uterq; creator oīm. vterq; de⁹. vter, plura vbi ipse q̄s lumē. pater i filio. t̄ fili⁹ in p̄re. vt lumē de lumine. t̄ cādōr lucis met Lapnion ererne. De q̄ Enni⁹ nr. Aspice inquit h̄ sublime cādēs. quez inuo. sicut Dītri, cāt oēs Jouē. nō de stygio Jouē. s̄z celesti ioue locut⁹ ē. Hec ibi. Eu n⁹ nomē iouis dit ne tua R. D. Lapnionē fauorabilr̄ id qđ nec culpam⁹ expōne a gētilib⁹ iuen rē Enni⁹ dictū. qđ de celesti locut⁹ sit Jouē. qđ nā cause fuit. quāob tu in bonā p̄cē re intelligere nō potuerit. imo nō voluerit. almā parētē celestē pe. accepit. quē tñ perisse Jouē. Reorsane Lapnionē hosce Euripidis spectasse vsus ob id blasphem vides excelsuz. q̄ illū infinitū etherē t̄ terrā vndiq; ḡplectit humē mauerat heres tib⁹ vlnis. hūc crede Jouē. hūc arbitrarē dēū. Si inq; t̄ qr̄ vidit in siarcham terptat⁹ q̄qz ē illos de celesti locutos eē ioue gētiles Quid nā erat q̄ so qđ eosq; Capniōi ademit itēlīgētie acūmē. vt iterptari neque rit almā ḡginē celest̄ iouis eē parētē. vel maxime q̄n citatis europe dis p̄festum subiicit. hic inq;ens. est sublimis cādōr. de q̄ nos Enni us docuit. quē vete es diespitrē t̄ lucētū noīarūt. ppter diurnaz lucē. vñ a nr̄is sol q̄qz dict⁹ ē. vt Malachias ait. Oret vob timētido nomē meū sol iusticie. quē in pathmo Joānes p̄ reuelatōez vidit. Et erat facies ei⁹ sicut sol. lucet in brute sua. t̄ dixit. Ego suz p̄ m⁹ t̄ nouissim⁹. De celo igit nr̄o. quē in Orphico mysterio. filium opinabāt silē canit in ei⁹ hymni vsu altero nativitate senex p̄nci piū oīm. oīmz finis. Quinimo t̄ de ioue sic d̄t. Primo genit⁹ est Juppit. t̄ nouissimus. t̄ p̄nceps fulminū t̄c. Ubi in patulo xuet tua D. reuerēdissima. Capnionē interptari poetā defacto noīe Jo uis. itellerisſe filiu i diuinis. dū ait p̄mogenit⁹ ē iuppit. p̄fratē v̄o suū christianū t̄ sacerdotē iouis noīe itellerisſe filiu dei. aut celestez iouē. pr̄sus recusat Infortunio certe ifortur itior chīsacerdos. cuius dictū supheresis issilat. qđ idē ipm a gētilib⁹ assertū. a christiāo doctore i celū v̄sq; reiterat̄ laudib⁹ attollit̄. Tua prudētia indubie oſfacit. nō pp̄t dictā p̄sonā. at pp̄t p̄sonā nimis de vero dicētē. dic̄tū h̄ sacerdotis calūniā subūſſe. Et ne D. tua tedio afficiat̄ ḡplura id gen⁹ missa facim⁹. q̄ Capniō illic i codē p̄textu p̄seq̄ p̄dictiſ ſilia

S. IV. Arbitramur iā tuā videre D. reuerēdissimā. quo i sua ter tia defensione aduersus hūc venerabilē ingrām. quēadmo dū t̄ p̄tra alios. ſolū maledicere gestierit. t̄ oīb⁹ futur⁹ nebulonib⁹ ḡflare maledicēdi exēplaria. nimirū. q̄ oēs maledictōes q̄s vñq; le gerat. i ſibi haud abſilib⁹ auctorib⁹ i vñā colluniē aut ſentinā male Op⁹ fructiſdictoria coegit. Et p̄inde t̄ oīm maledicentū meritis p̄cipiat⁹ rū Capniō ſensurulq; est quid egerit cū animā aget

Capl'm. ix tractās calūniā Theologis Colonien. fals

sissime illatam NAZARENVS

S. V. Plūbo ſtupidior̄ fact⁹ ſum audiēs hec ipa furia furiosiora.

E i.

LIBER

Doportz certe vir huc Betina fuisse estuatiore. du ista efflavit audi*tu* atrocissim*a*. nec sui quoque propos fuerit necessuz est. qun*t* a acerbissime
danauit in seminarium missuz. qui prole*n* capum resplerat. et id tuplo
ge anteriori Un*u* suspicari liceat sacerdot*e* illum fuisse occasionatum. vt
iou*e* in bona acciperet prec*e*. Quat*u*c*u*que leuitat*u* lectatores hec rec*o*
medet. certum est apud sinceros viros ista est illaudato Busiride illan*d*
datoria Un*u* qutt*u*c*u*que virum amore prolectar. est in hac monomachia
et in singulari certamine. tum aduersus theologum. tum sacerdot*e* et ma
gistrum facta succubuisse. profitear. veritas propellit. Quam a*t* in publico
marte protra proplures bellado victoria prosecut*s* fit. non habeo propritum

THEOLOGVS

Callere mihi videris R.D. viri huim interiora. vt pote qu nouer
is est nec singlaribu psonis. nec propriciisse coitati Recelabo itaque sua
molimina. et qu*a* instruxerit acie. in sacre theologie professores. vene
dacimma in fa*ct*ate theo*e*
Capnimis me*m*
Colonim iuria
turpissime heres mac*la* notauit iniuriosissime. cu*z* reliq*s* quD. tua
a*u*scultabit. morsiv caninis Sic em*m* in sua tertia defensione v*l* male
dictionum collu*u*ne inqt. Non erat vsque huc satis istos theologistas
atra plim*u*as celesterrimas vniuersitates brissime & gini Marie huc
honor*e* non procedere. qu imaculata sine pcto originali sit procepta. qun
et ausu temerario addat ei et altera quoque mac*la* sub titulo et no*te* Br
noldi de L*ug*ari theologie professoris Colonim. Certe sup illos fu
tura dei vindicta. vt du argum*en*at*o*bo tortuos*u* plus quoque scripturar*u*
fitate. proter ius et phas nomine meu ifamare conat*e* furia. odio lino*r*
re. ira executi*e*. neque salut*s* sue memores. neque diuini honoris culto
res. non dubitet apt*ra* heresim et excusabile promulgare Et em*m* sine co
trouersia heres exp*la*ta et prodenata sil*q*u*z* in null*a* bona preterptada di
Et tu Capnim cere aut scribere. scris*u*ma & gine*m* Mari*a* pepisse ion*e*. que o*is* christi
suu*m* christia*m* ana religio demon*e* et demonium est profite*e*. Nec Capnim. Putasne R.
D. ab inferis suspirari posse carnifice aut imaniore aut crudelior*e*.

NAZARENVS

S. II. Cu*z* ex*ce*tra cu*z* antheo luctari maulim. quo*z* cu*z* Capnione
Uno em*m* ex*ce*tra aut hydre celo capite. solum tria ex*cre*s*u*nt
At Capnionis vna abiecta mordacitate sine numero alie insultati
ones ador*u*nt. Et certe quod du affec*ti*s*u* sacerdot*e* iniuria incosult*e* rea
nouat vt pote qu non prosticulauit. qu si qusp*ia* ob idem dimidi*u* met*u* he
resi nota*m* incurrire deberet. ip*e* non i*merito* propellare*e* heresiarcha. qu
idem et propus et longe ppensi*s* factauit. Nec satiss*u* bono*z* de se ex*pe*
pectationi virorum. qun*t* in tan solenes insimul sacre theologie docto
res. adeo int*er*perate uno nepharie laran*u* lingua*m*. vt eis heresis cri
men impingere veritus non sit. quod non more grauante. qun*m*mo et audi*u*
mus molestissime. Le*git* pie obtestam*u* pro veritatis amores. vt

SECUNDVS

edicas veridice quidnā vītas habeat, de sentimēto theologorū Coloniensium sup bñdicate virginis acceptiōe.

THEOLOGVS

Veritatē ut dicā purges. et ea si dixerō sole clariorē suspicaberis Capnionē in hac re crētē mendaciorē. Et pfecto plures admiratio tenet ingēs. q̄ q̄ honorē aut famā cūctis pferre videt. tā aptissi me pmentari. et id toti exscribere mūdo nō erubuerit id cui⁹ falsi. Acceptiōe qd̄ tate delitere nō posse. optime psciuit. Sciat itaq̄ tua reuerendissi ma D. hoc qd̄ Capnion de bñssime virginis acceptōe Colonieſib⁹ Colonien⁹. tribuit theologis totū eē fassissimū et de theſauro cordis sui ipm eē pmentatū atq̄ ex cogitasse. Et eū rēasseruisse penit⁹ falsam. q̄tius certissime agnoscas rem referein⁹ nō clāculo factā. Sz oīb⁹ euideſez qui aliquē pmotōis gradū in sacraꝝ līraz studio Colonie assecuti sunt. Et siqdē p eoſde theologos ab hinc ad viginti annos sanci tū. et iuramento hacten⁹ p cūctos firmatū pmos. et uiolabili q̄q̄ obſeruati neq̄s aut in cōtionib⁹ ad populū. aut in disputatōib⁹ scholasticis dicere psumat. beatissimā virginē Mariā in originalē peccato esse acceptā. Tides nūc R. D. qd̄ hois sit Capnion.

NAZARENVS

S. III. Si hois qddā est. in hisce factis non aiaduerto. Reliq teor et ipē vītate coact⁹. qz oīb⁹ his colorib⁹ dign⁹ ē. q̄b⁹ istos sole nes et ab antiq̄ bñne famatos Colonieſes venerados et sp p fidei ze losos depinxit theologos. qz furia. odio liuore excecat⁹. neqz sa luitis sue memor. neqz diuinī noīs cultor. tā ppatulis fallacis viros supgregios calunioſe circūuenit. et malicioſe infamauit

THEOLOGVS

Deciudicādi puinciā. alīs qz iterest iāpridē pmleram⁹. Sed nulla facta est ptra tot et tam grauissimas iniurias aiaduersio. nec deo teste nostri est instituti. cū Capnione velitari. aut pbra p probris obiectare. nec iuxta sapientis dictū. stulto iuxta ei⁹ stulticiaz rindere. Sz patēfacere coacti sum⁹. et in lucē efferre. qz grauissime tū pritati. tu etiā viris iniuri⁹ fuerit bonis. ne falsitas hacten⁹ ab his quoq̄ interest ipunita. q̄ dū falsitas nō ostēdit. p veritate ab ignoratib⁹ amplexet

NANARENVS

S. III. Sapies vtiqz sapientis abū. Sz qz tā frigid⁹ et emor erit et insolito iniuria dicta. Nec laude afficiam⁹. vindicē his iniuris nō accessisse iusticiā. nec bonis etiā aduersat morib⁹. iniqtas auersari. Un et tenacissime cordi insidet meo. et velim nolim in aio meo ſlat. nec abigere possum vaſricē illā qz Capnion de bono lusit sacerdote. Venitqz inimetē. nū fore pūlchri⁹ (ſi id possibile eēt) accire paſſuz quēpiā. in qz Capnion nō mō clare. verū etiā p se nō

L 4.

LIBER

citando altero poeta vel auctore. hoc noie. iouis usus esset in pte ho
nā. Esset eniuero iaculū hoc exitialē. et Capniō adimeret omnes
spem euadendi

THEOLOGVS

Nil facilis factu. suppetit em̄ passus et loc⁹ aptissim⁹. vbi apte
et i propria q̄b persona iouē in bona accipit pte. dum sane archiepo
prius dict⁹ bñ filii qd̄ dehinc ocularis speculi titulo insigniuit. qd̄ nos a viro acce
nomē iouis ac pum⁹. Capnione multū p̄statiore. et id anq̄ ocularis speculi ei titu
cepit Capniō. lū op̄i inderet. In liminari siqdē pagina talēscriptit titulū. Ad il
lustrissimū p̄ncipē et dñm reuerēdissimū. N. Urielē archiepm̄ Mo
gutinū. sacri romani iperū archicācellariū et electore. Joā. Reuch
lin Phorcēsis. L. doc. Acriba. Et comin⁹ in laudē eiusdē qbusdā
sib⁹ sic canit p̄ncipis. Uriel gēmense dec⁹. cui pythea nomen. Ex
archangelici destinat igne chori.

NAZARENVS

S. U. Sille pedē parūp. nec pcesseris. qddā em̄ gentilitatis. qd̄
in christiani increpasse videſ. Nōne pythia apollinis cog
no mētū est. q̄ demō errās. falsa olim solit⁹ erat canere oracula. et da
re rīsa apud delphos. Quid igit sibi vult metrifer hic. duz cantat
pythia archiepo destinasse Urielis nomē ex igne archāgelici chori
Hicq̄d demoni aut diabolo in celo empyreo aliquid iter archāgelos
est loci. Et siqdē Job inter filios dei et bonos angelos vidit satan
astare. neq̄z eū obscurō antro deputatū baratri. inter archāgelos
in celo vidit empyreo.

THEOLOGVS

Nisi q̄ recte mouearis nō video. Et si is quē abhinc paulisp̄ cō
memorauim⁹ venerād⁹ maḡ sacerdos. i hec sonuisse ſoba. eū idubie
Capniō ſenſum tribuiffet. atq̄ ipm̄ q̄ nescio heresis maculass⁹ no
ta. Verūt⁹ qr̄ quā arbitrat⁹ nr̄ erat ondere iouis ſcantiā bona. hi
versus nō ſp̄lectūt. Auscultare igit tue libeat R. D. reliq̄s q̄ ſub
īciūt Capnionis binos ſb̄us. ad illū ipm̄ archiepm̄. Te ſibi cesar
amat te maxim⁹ æmelian⁹. Vult ſibi mercuriū iuppiter eē ſuum

NANARENVS

S. U. Ach aha he. quis nō videat eq̄ſsimū dei iudiciū. q̄ Cap
nion ſuis factis ſibi apte bñ meriti dedit ſuppliciū Nō
ne Capniō hic dephēſus ē in diuīz maiestatē imperiale crimen leſe
maiestatis. amissiſſe. Nōne ſacrilegā in reuerēdissimū dñm archie
ep̄ blasphemiam. ſi vt ſibi tra. Detwinū crudel' fuit anim⁹. ſi in
quā Juppiter et Mercuri⁹ q̄ olim noiales habebat dū apud genti
les. re aut vera diaboli aut demones fuerūt. Quis em̄ nō viderit i
dignissimā auditu blasphemiam vt cesar maxim⁹ æmelian⁹ et archie
ep̄ Mogutin⁹ diaboli ferat. Si certe hūc laquei Capnion rūpe
re pererecit. et Detwinū absolutū velit nolit abire faciet

THEOLOGVS

SECVNDVS

Merita Capnionis tibi et alijs trutinada omisim⁹. Nre met⁹
ē innocuos p veritate emitentes, q̄ iuridicā hacten⁹ obtinere cēlurā
nequerūt. qz et actio sup hmoi iurijs in longū plecta ē, excusatū
ire. q̄bō iurias nocēter ipē igit̄ essit. Liber ne adhuc videre qd hois
sit Capnion⁹. Aduerte oculos sue tertie defensiois colophoni clusi
onive Si em⁹ a fine vnuqđq̄ potissimum spellandū sit. videbit tua Scđo de aia.
p̄clara D. qd nois. illi tertie debitū sit defensioi. videbis et bona ido tex. co. xlif.
lem Capnionis. Cleracē etem⁹ imo veracissimum theologū ignomi-
nose in calce cludēdo d̄ falsariū in secula seculorū. qz et comin⁹ sa-
cerdotē (vt audiūst̄) iuriolissime noīauerat heresiarchā atq̄ ph̄. Insani Cap-
lodemonē In hosce em⁹ p̄ p̄ finē furia ip̄ellente prupit h̄sus Blas. nionis h̄sus
ph̄emi Arnold⁹ falsari⁹ heresiarche Ortwini soci⁹. cernit hoccē
bro. Arnold⁹ fautor philodemoni heresiarche. Rector Agrippi
nus infamis Capniomastix. hec ibi. Et q̄ insania hec plus mūdo
innotesceret. hos insanos h̄sus maiorib⁹ characterib⁹ ilsigniri fecit.

¶ Capl. x. tractas quēadmodū sibi Capnion aduerſet alteri
ad crīmē ipatās qd ipē omiserat p̄us NAZARENVS

S. J. Indubie oībo inferni furijs Capnion act⁹ fuit. qn̄ hec illau-
datissima, et certe apd oēs bonos viros sibimet ignominio/
lissima h̄sificauit metra. Nec dubitādū. qn̄ sua sup his mō erutes-
cat (si q̄ illi ē) sc̄ia. Nouit em⁹ Ortwinū nō blasphemū esse. nisi et
metip̄ Capnion supblasphem⁹ sit. Nec certe q̄ Christi deplangit
iuriias. at ille q̄ iudaicā fouet pfidiā. philodemoni recte appellat
Quā eiā iniq̄ssime optime famatū Arnoldū infamē blasterau-
rit. cū toto nouim⁹ mundo. id qd ex supiorib⁹ liquet. Unū nō nisi
s̄b̄a om̄utare Capnion voluit et altercari. atq̄ p veritate reponde-
re maledicta Hinc ē q̄ ipius indolez nō imp̄camur amic⁹ nr̄is.
q̄bō cupim⁹ bona. Uerūtamē op̄tu nō efficio. qdnā sit. quāobrē
hūc p̄stātissimum theologū colore falsariū. ep̄ireto hucusq̄ nō p̄specto
decororauerit. THEOLOGVS

Percelebrē illū theologie doctorē. eapropt̄ falsariū noīauit. qz
(vt om̄iniscit) p̄naculā suā linguā. male aut falso interpretat⁹ sit. al-
ter h̄o. ob quā vafriciem cuiuspiā metri heresiarchā dixerit iā tua
celebritas audiuit. NAZARENVS

S. J. Quā iniurie p̄m⁹ theologū te mala aut falsa Capnion calū
nia⁹ sit et culpauerit trāslatōe. recēti tenem⁹ memoria. nec
nos p̄terit qz ipudētissime huic ascriperit crīmē a se p̄petratū. Et
deinde etiā. si licuit sibi alterz. pp̄ hūc semiuersuz dicere heresiarchā
nō video qd itercedat. ne Capniō ipē citra nugatōe atchihesiar
chav̄l certe supheresiarcha dici neq̄at. adordior olfacere qd sit hois
et paucula ut ad plenū p̄noscere sufficeret. THEOLOGVS

Offert se reuerēdissime D. celerit. qd nō parz notiōts passiue te
vito h̄ parturier. id qd in suo p̄filio memorie p̄didit i subiect⁹ ver